

Total No. of Printed Pages—11

3 SEM TDC GEPS (CBCS) GE 3 (A/B)

2023

(Nov/Dec)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective)

Paper : GE-3

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-3 (A)

(Understanding Ambedkar)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) *The Annihilation of Caste* গ্ৰন্থখনৰ লেখক
কোন?

Who wrote the book, *The Annihilation of
Caste*?

(b) পুণা চুক্তি কাৰ কাৰ মাজত স্বাক্ষৰিত হৈছিল?

Between whom was The Poona Pact signed?

(c) ঘূৰণীয়া মেজমেলত অস্পৃশ্যসকলক কোনে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল?

Who represented the untouchables in the Round Table Conference?

(d) বৈদিক, বৌদ্ধ আৰু মনুস্মৃতি যুগৰ নাৰীৰ সামাজিক স্থানৰ তুলনামূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা আশ্বেদকাৰৰ গ্ৰন্থখনৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Name the book written by Ambedkar that explained the status of women in Vedic, Buddhist and Manusmriti era.

(e) 'Hindu Code Bill'ত কিমান প্ৰকাৰ বিবাহক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হৈছিল?

How many types of marriages have been recognized in the 'Hindu Code Bill'?

(f) আশ্বেদকাৰে ভূমি ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Ambedkar emphasized on nationalization of land.

(Write True or False)

(g) ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অধিকাৰক আশ্বেদকাৰে সংবিধানৰ 'আত্মা' বুলি আখ্যা দিছিল?

Which right of the Indian Constitution has been stated by Ambedkar as the 'soul' of the Constitution?

(h) ভাৰতীয় সংবিধানৰ কিমান অনুচ্ছেদত অস্পৃশ্যতাক আইন বিৰোধী ঘোষণা কৰা হৈছে?

Which Article of the Indian Constitution declares untouchability as illegal?

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা
(প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any *four* of the following
(**within 150 words** each) :

(a) আশ্বেদকাৰ আৰু সামাজিক ন্যায়
Ambedkar and social justice

(b) জাতি ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত আশ্বেদকাৰৰ দৃষ্টিভঙ্গী
Ambedkar's approach to caste system

(c) স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ বিষয়ে আশ্বেদকাৰৰ দৃষ্টিভঙ্গী
Ambedkar's approach to women
education

(d) আন্দেদকাৰৰ গণতন্ত্ৰৰ শ্ৰেণীবিভাজন
Classification of democracy by
Ambedkar

(e) ভাৰতীয় সংবিধানৰ নিৰ্মাতা হিচাপে আন্দেদকাৰ
Ambedkar as the architect of the Indian
Constitution.

3. ধৰ্ম আৰু সমাজ সম্পৰ্কে আন্দেদকাৰৰ ধাৰণাসমূহ ব্যাখ্যা
কৰা।

12

Examine Ambedkar's ideas on religion and
society.

নাইবা / Or

আন্দেদকাৰৰ ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ দৃষ্টিভংগী আলোচনা কৰা।

Discuss Ambedkar's approach to study
polity.

4. "সামাজিক সংস্কাৰ অবিহনে অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ অসম্ভৱ।"
আন্দেদকাৰৰ দৃষ্টিভংগীৰে এই উক্তিৰ যথার্থতা বিশ্লেষণ কৰা।

11

"Economic reform is impossible without
social reform." Analyze the statement in the
light of Ambedkar's approach.

নাইবা / Or

জাতিবাদ সম্পর্কিত আশ্বেদকাৰৰ ধাৰণাসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss Ambedkar's views on casteism.

5. 'Hindu Code Bill' আইন প্ৰণয়নৰ ক্ষেত্ৰত আশ্বেদকাৰ কেনেধৰণৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হৈছিল, আলোচনা কৰা। 11

Discuss the challenges faced by Ambedkar to enact the 'Hindu Code Bill'.

নাইবা / Or

মহিলা সৱলীকৰণৰ বিষয়ে আশ্বেদকাৰৰ মতামতসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss Ambedkar's opinion on women empowerment.

6. নাগৰিকত্ব সম্পৰ্কে আশ্বেদকাৰৰ ধাৰণাসমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss Ambedkar's ideas on citizenship.

নাইবা / Or

গণতন্ত্ৰৰ সফলতাৰ বাবে আশ্বেদকাৰে উল্লেখ কৰা চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the conditions mentioned by Ambedkar for the success of democracy.

7. प्रतिनिधित्व कि? आम्बेदकारब प्रतिनिधित्वब धारणासमूह आलोचना कर्वा।

2+9=11

What is representation? Discuss Ambedkar's views on representation.

नाईवा / Or

आम्बेदकारब अधिकारब धारणासमूह विश्लेषण कर्वा।

Analyze Ambedkar's concept on rights.

Paper : GE-3 (B)

(Governance : Issues and Challenges)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখা : $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed :

(a) ই-প্রশাসনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give an example of E-governance.

(b) সু-শাসনৰ যি কোনো এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

Mention any one characteristic of good governance.

(c) ৰাজনৈতিক স্থায়িত্ব সু-শাসনৰ এটা বাধ্যতামূলক উপাদান।

(হয় নে নহয় লিখা)

Political stability is an essential element of good governance.

(Write True or False)

(d) বিশ্বায়নৰ যি কোনো এটা নেতিবাচক প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰা।

Mention any one negative impact of globalization.

- (e) 'Market' শব্দটো লেটিন / গ্ৰীক / ইংলিচ / ফ্ৰেঞ্চ শব্দ 'marcatus'ৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

The word 'market' is derived from the Latin / Greek / English / French word 'marcatus'.

(Choose the correct answer)

- (f) বহনক্ষম উন্নয়নৰ যি কোনো এটা মূল দিশ উল্লেখ কৰা।

Mention any one key dimension of sustainable development.

- (g) ভাৰতবৰ্ষত 'ৰাষ্ট্ৰীয় সেউজ ন্যায়াধিকৰণ অধিনিয়ম'খন কিমান চনত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল?

In which year was 'the National Green Tribunal Act' adopted in India?

- (h) "অংশগ্ৰহণৰ অৰ্থ হ'ল প্ৰশাসনিক কাৰ্যকলাপত নাগৰিকসকলৰ একপ্ৰকাৰৰ হস্তক্ষেপকৰণ।" উক্তিটো কাৰ?

"Participation is a kind of citizens' intervention in administrative action."
Who said this?

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Write short notes on any four of the following
(within 150 words each) : 4×4=16

- (a) বিশ্বায়নৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰৰ ভূমিকা
Role of State in globalization
- (b) বিকাশৰ চাৰিটা পৰিৱৰ্তিত দিশ
Four changing dimensions of development
- (c) পৰিচালনাত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণ
People's participation in governance
- (d) তথ্য জনা অধিকাৰ আইন, ২০০৫
The Right to Information Act, 2005
- (e) প্ৰশাসনীয় বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ চাৰিটা দোষ
Four demerits of administrative decentralization

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. সু-শাসনৰ সংজ্ঞা দিয়া। সু-শাসনৰ মৌলিক উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা।

4+8=12

Define good governance. Explain the main elements of good governance.

নাইবা / Or

বিশ্বায়ন বুলিলে কি বুজা? বিশ্বায়নৰ যুগত বজাৰ ব্যৱস্থাৰ
ভূমিকা সম্পৰ্কে লিখা।

4+8=12

What do you understand by globalization?
Write about the role of market in the era of
globalization.

4. “সু-শাসনৰ জৰিয়তে গণতন্ত্ৰক শক্তিশালী কৰিব পাৰি।”
আলোচনা কৰা।

11

“Democracy can be strengthened through
good governance.” Discuss.

নাইবা / Or

বিকাশ-সম্পৰ্কীয় গুৰুত্বপূৰ্ণ বিতৰ্কসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the major debates in relation to
development.

5. মানুহ আৰু পৰিবেশৰ আন্তঃক্ৰিয়া সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

11

Discuss about the human-environment
interaction.

নাইবা / Or

বহনক্ষম মানৱ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে
বৰ্ণনা কৰা।

Explain the role of India regarding
sustainable human development.

6. বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Explain various types of decentralization.

11

নাইবা / Or

প্ৰশাসনত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss about the need of people's participation in administration.

7. নাগৰিক চনদ আৰু সুপৰিচালনাৰ মাজত সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the relation between Citizen's Charter and Good Governance.

11

নাইবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰেক্ষাপটত নিগমীয় সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the concept of corporate social responsibility in Indian context with examples.

***